

Ενίσχυση και ανάδειξη οικοτόπων και της βιοποικιλότητας της Κρήτης

Νο #9 Αυγ.- Σεπτ. 2021

ANTHEMIS SAMARIENSIS

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Ολοκληρωμένη Διαχείριση Τοπίου Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (Λευκών Ορέων)

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς - Δ. Κρήτης (ΦΔΕΔΣ-ΔΚ) μέσα από την Πράξη "Ολοκληρωμένη Διαχείριση Τοπίου Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (Λευκών Ορέων)", η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2 / Δράση 6.d.1 «Ενίσχυση και ανάδειξη οικοτόπων και της βιοποικιλότητας της Κρήτης», του ΕΠ Κρήτη 2014-2020 παρουσιάζει το 9^ο ενημερωτικό δελτίο.

Στο δελτίο παρουσιάζονται τα νέα του Φορέα για το διάστημα Ιούνιος - Ιούλιος 2021 και πιο συγκεκριμένα δράσεις προστασίας του ΦΔΕΔΣ-ΔΚ καθώς και έργα που υλοποιούνται στην περιοχή αρμοδιότητάς του.

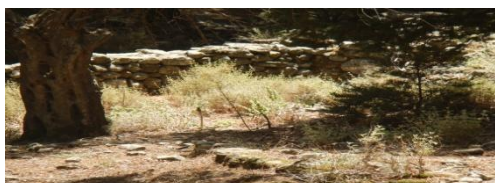
Anthemis Samariensis

σελ. 2

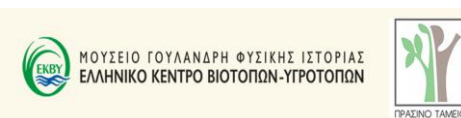

Δακτυλιώσεις πτηνών

σελ.5

Ελαιώνες σελ. 3

Συμμετοχή του ΦΔΕΔΣ-ΔΚ σε
διαδικτυακό σεμινάριο του ΕΚΒΥ σελ.6

Συνέδριο στο ΜΑΙΧ για τη Διατήρηση
Μεσογειακών Φυτών σελ.4

Anthemis Samariensis

Ένα σπάνιο ενδημικό φυτό της Κρήτης που ανακαλύφθηκε πρόσφατα

Η Ανθεμίδα της Σαμαριάς *Anthemis samariensis* είναι ένα πολυετές χασμόφυτο που ανήκει στο μεγάλο σύμπλεγμα *Anthemis cretica*. Ανακαλύφθηκε μόλις τον Ιούνιο του 2007 σε γκρεμούς μεγάλου υψόμετρου στη μεγάλη πλαϊνή κοιλάδα του φαραγγιού της Σαμαριάς σε υψόμετρο 1775 μ. Αναγνωρίστηκε ως νέο είδος από τον Nick Turland λίγες εβδομάδες αργότερα.

Φύεται σε απόκρημα και δύσβατα βράχια στην ευρύτερη περιοχή του Δρυμού της

Σαμαριάς, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη την παρατήρησή του σε όλη την έκταση που αυτό ευδοκιμεί. Βάσει του προγράμματος παρακολούθησης που υλοποιήθηκε την περίοδο 2013-2015 το εκτιμώμενο μέγεθος του πληθυσμού του είδους στα Λευκά Όρη εκτιμάται σε 650-800 άτομα. Το είδος αναφέρθηκε το 2013 και σε ένα βουνό του Ρεθύμνου από το συγγραφέα βιβλίων για την ελληνική χλωρίδα Βαγγέλη Παπιομύτογλου. Ανθίζει το μήνα Ιούνιο αν και λίγοι έχουν τη δυνατότητα να το θαυμάσουν στις κατακόρυφες απόκρημνες ασβεστολιθικές ρωγμές. Τα στελέχη της Ανθεμίδας είναι

σχετικά υψηλά, φτάνουν έως 25 εκ. ενώ περιλαμβάνεται στο βιβλίο ερυθρών δεδομένων των σπάνιων & απειλούμενων φυτών της Ελλάδας (2009) και έχει χαρακτηριστεί ως τρωτό (νυ). Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάποιος να βρει στη σχετική δημοσίευση του Nick Turland «[Anthemis samariensis \(Asteraceae, Anthemideae\), a new species from the mountains of W Kriti \(Greece\)](#)»

Φωτογραφία: Η Ανθεμίδα στην κορυφή Αυλιμανάκου, στα Λευκά Όρη. Πηγή ΕΚΠΑ – ΦΔΕΔΣ-ΔΚ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

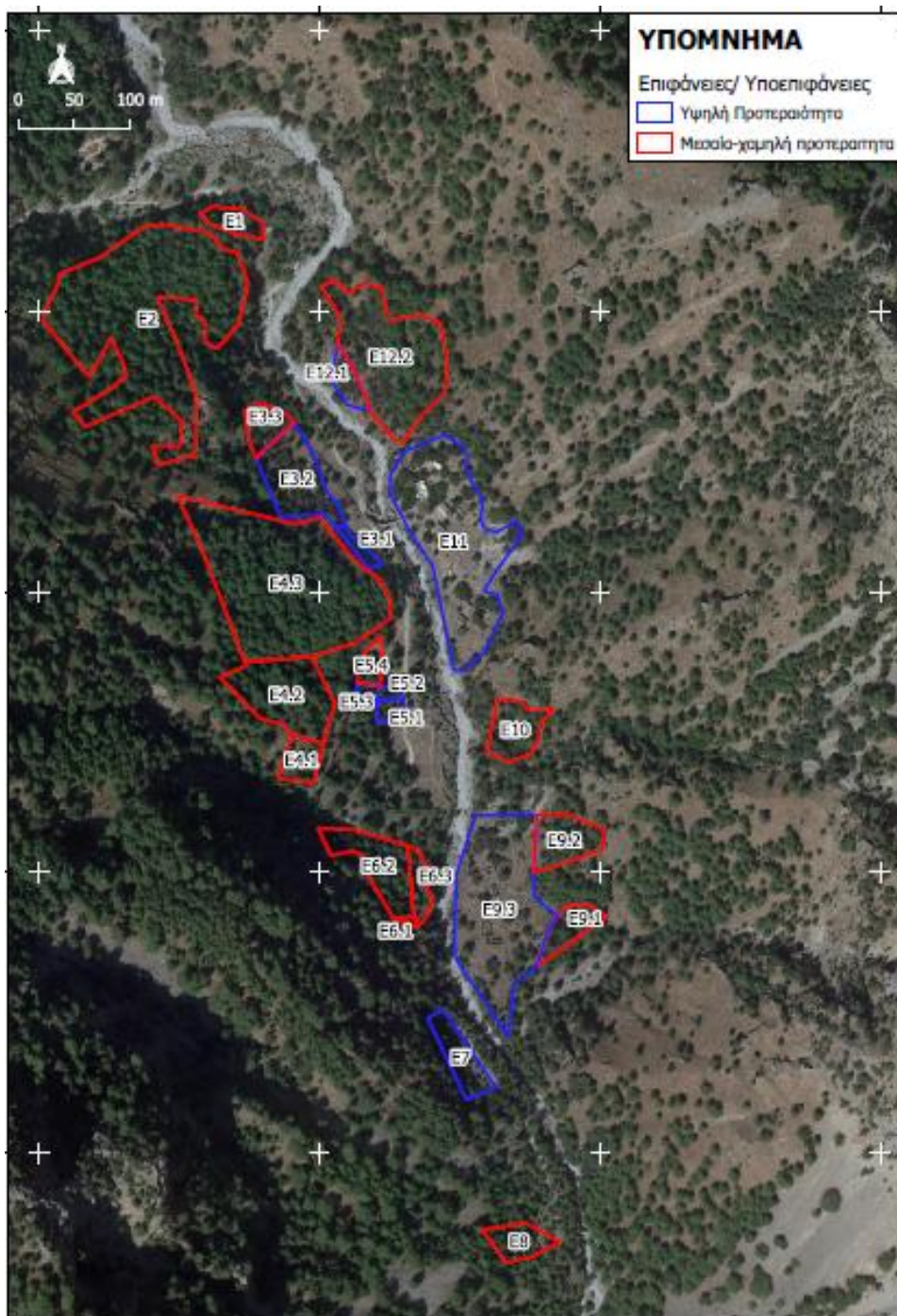
Τα Αιωνόβια ελαιόδεντρα της Σαμαριάς

Εγκρίθηκε η παραλαβή της Β' φάσης για την υλοποίηση του «Συμβουλευτική υποστήριξη για τη βελτίωση της καταλληλότητας του ενδιαίτηματος ειδών πανίδας στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς» του Υποέργου 1 «Ανάπτυξη και προστασία περιοχών δικτύου Natura 2000 Δυτικής Κρήτης» της Πράξης «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς για δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων Προτάθηκαν οι πρότυπες επιφάνειες καθώς και τα επιμέρους άτομα και ομάδες ατόμων που θα αποτελέσουν το φυσικό αντικείμενο με στόχο την εξειδίκευση των προτεινόμενων διαχειριστικών μέτρων. Κριτήρια για την επιλογή των επιφανειών αποτελούν τα εξής:

- α. γενικοί περιορισμοί πραγματοποίησης καλλιεργητικών επεμβάσεων,
 - β. εγγύτητα στο υφιστάμενο μονοπάτι,
 - γ. περιορισμοί εξαιτίας της φυσικής γεωγραφίας της περιοχής,
 - δ. σχέση κόστους - αποτελέσματος εν δυνάμει προτεινόμενων καλλιεργητικών επεμβάσεων,
 - ε. αναγκαιότητα - επιτακτικότητα πραγματοποίησης επεμβάσεων.
- Τα τελικά κριτήρια επιλογής των επιφανειών συνεκτιμήθηκαν με το Φορέα Διαχείρισης.

Ο Ανάδοχος, αφού εκτίμησε τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί κατά την διάρκεια της Φάσης Α', και πάντα σε στενή συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Ε.Δ.Σ.Δ.Κ., πρότεινε τα κατάλληλα μέτρα - ενέργειες -

επεμβάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης των ελαιώνων και οπωρώνων του φαραγγιού της Σαμαριάς. Οι προτάσεις είναι σαφείς και αναλυτικές και επιμερίζονται ανά πρότυπη επιφάνεια και άτομο ή/και ομάδα

Φωτογραφία: Χαρτογραφηθείσες επιφάνειες, ελαιόδέντρων και οπωροφόρων δέντρων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ατόμων/πρότυπη επιφάνεια. Επισημαίνεται δε ότι, οι προτάσεις έλαβαν υπόψη τους, τα κάτωθι:

A. Το νομικό καθεστώς προστασίας του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς.

B. Ιδιαίτερα σε σχέση με τις εδαφολογικές συνθήκες, όπου απαιτείται βελτίωση αυτών, κατόπιν των αποτελεσμάτων των εδαφολογικών αναλύσεων, αυτή θα στηριχθεί σε βιολογικές μεθόδους βελτίωσης. Σε κάθε περίπτωση αποκλείεται η οιαδήποτε πρόταση χρήσης χημικών εδαφοβελτιωτικών όπως και κάθε χρήση χημικών ουσιών ή βελτιωτικών σε όλες τις παρεμβάσεις. Τέτοιου είδους βελτιώσεις θα γίνουν μόνο σε απολύτως απαραίτητες περιπτώσεις ενώ η βασική επιλογή είναι η λύση 0 (= μη παρέμβαση)

Γ. Οι προτάσεις έλαβαν υπόψη τους τη φυσική γεωγραφία της περιοχής και τις δυσκολίες μεταφοράς μέσω και υλικών και πραγματοποίησης εργασιών σε σχέση με συμβατικά οικοσυστήματα ελαιώνων - οπωρώνων.

Δ. Οι ελαιώνες και οπωρώνες αντιμετωπίστηκαν ως κλειστά συστήματα με τις ελάχιστες ή και μηδενικές εισροές και εκροές ενέργειας.

Οι διαχειριστικές προτάσεις βελτίωσης της κατάστασης των οικοσυστημάτων διακρίθηκαν σε:

i. Καλλιεργητικές προτάσεις βελτίωσης των ατόμων των ελαιώνων και οπωρώνων.

ii. Προτάσεις διαχείρισης των δασικών ειδών (πεύκα, κυπαρίσσια, πουρνάρια) που γειτνιάζουν και επηρεάζουν την ανάπτυξη των ατόμων των ελαιώνων και οπωρώνων περιλαμβανόμενης και της αφαίρεσης πεύκων

Συνέδριο στο ΜΑΙΧ για τη Διατήρηση Μεσογειακών Φυτών

Ολοκληρώθηκαν με επιτυχία την Παρασκευή 1 Οκτωβρίου 2021 στο Συνεδριακό Κέντρο του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων (CIHEAM MAIX) οι εργασίες της 3ης Εβδομάδας για τη διατήρηση Μεσογειακών Φυτών με θέμα «Στρατηγικές διατήρησης φυτών: από την Επιστήμη στην Πράξη». Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε υβριδική μορφή με τη

συμμετοχή δια ζώσης 80 επιστημόνων, 40 επιπλέον εξ' αποστάσεως, από 20 χώρες και με τη συμμετοχή του υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή.

Οι εργασίες διήρκησαν από τη Δευτέρα 27 Σεπτεμβρίου έως και την Παρασκευή 1 Οκτωβρίου 2021.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου οι συμμετέχοντες επισκέφθηκαν το φαράγγι της Ίμβρου στο οποίο εντοπίζονται πολλά σπάνια και ενδημικά φυτά της Κρήτης. Τη ξενάγηση των επισκεπτών ανέλαβαν εξειδικευμένοι επιστήμονες από τη Διεύθυνση Δασών Χανίων, Τον Φορέα Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς Δυτικής Κρήτης, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και τη Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών

Φωτογραφία: ΜΑΙΧ. Συνεδριακό Κέντρο.

Φυτών του ΜΑΙΧ. Το συνέδριο πραγματοποιείται κάθε 2 χρόνια σε διαφορετική χώρα.

Οι διοργανωτές του συνεδρίου είναι η Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών του CIHEAM MAICH, η IUCN (Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης), το δίκτυο τραπεζών σπόρων της Μεσογείου GENMEDA και η διεθνής οργάνωση CEPF (Critical Ecosystem Partnership Fund). Συνδιοργανωτές του συνεδρίου είναι η Περιφέρεια Κρήτης, το Πράσινο Ταμείο, η Ελληνική Βοτανική Εταιρεία, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης και άλλοι. Το Συνεδριακό Κέντρο CIHEAM MAICH δίνει προτεραιότητα στην υγεία και την ασφάλεια των επισκεπτών και των εργαζομένων του και έχει εναρμονίσει πλήρως τη λειτουργία του με τα ισχύοντα ειδικά πρωτόκολλα υγείας που έχουν εκπονηθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) εγκεκριμένα και νομοθετημένα από το Ελληνικό Δημόσιο.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα

[3rd Mediterranean Plant Conservation Week.](#)

Δακτυλιώσεις μεταναστευτικών

πηνών στη Γαύδο

Παραδόθηκε η Α Φάση της δράσης “Συστηματική Παρακολούθηση της Μετανάστευσης των Ορνιθοπανίδας Με Τη Μέθοδο

των Δακτυλιώσεων Στο Νησί Της Γαύδου” στα πλαίσια του Υποέργου 5 της Πράξης: «Επιχορήγηση του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς-Δυτικής Κρήτης για Δράσεις διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων», ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΕΣΠΑ 2014-2020» .

Η συνολική διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε 3 έτη με 2 μεταναστευτικές περιόδους ανά έτος.

Η έρευνα υπέδειξε την παρουσία 13 ειδών αναπαραγωγής, μερικά από τα οποία δεν είχαν καταγραφεί νωρίτερα. Αντιθέτως, ορισμένα είδη που

καταγράφηκαν σε προηγούμενες μελέτες δεν αποτυπώθηκαν κατά την τρέχουσα περίοδο.

Δόθηκαν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα ενδιαφέροντα των ειδών ενδιαφέροντος και των αλλαγών των χρήσεων γης από την τελευταία μελέτη δακτυλίωσης το 2004, πράγμα πολύ σημαντικό για τον εντοπισμό των κατάλληλων περιοχών έρευνας (τοποθέτησης δικτύων) για τις επόμενες περιόδους δακτυλίωσης.

- τεκμηριώθηκε η παρουσία των τελευταίων μεταναστευτικών πτηνών στα τέλη της άνοιξης, υποδεικνύοντας ότι τα τελευταία είδη περνούν από τη Γαύδο στα

Είδη που δακτυλιώθηκαν *Otus scops*, *Oenanthe hispanica*, *Oriolus oriolus*, *Monticola solitarius*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τέλη Ιουνίου.

- εντοπίστηκαν πιθανά προβλήματα για τις επερχόμενες περιόδους δακτυλίωσης. Το σημαντικότερο από αυτά αποτελεί ο μεγάλος αριθμός αδέσποτων γατών που αποτελούν απειλή για την ασφάλεια των πτηνών που παγιδεύονται στα δίχτυα.

- έγιναν οι απαραίτητες συναντήσεις με τους κατοίκους της περιοχής, τη δήμαρχο και ολοκληρώθηκαν όλες οι διαδικασίες οι οποίες θα διευκολύνουν τις επόμενες περιόδους δακτυλίωσης.

Συμμετοχή του ΦΔΕΔΣ-ΔΚ σε διαδικτυακό σεμινάριο του ΕΚΒΥ

Ο ΦΔΕΔΣ-ΔΚ συμμετείχε σε διαδικτυακό σεμινάριο, «Διαδίκτυο και νέα μέσα για την προβολή και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών»

μετά από πρόσκληση του ΕΚΒΥ που διοργανώθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προβολή και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας». Η δυναμική του διαδικτύου και των νέων μέσων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ψηφιακές εφαρμογές, εφαρμογές εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας κ.ά.) για την προβολή και ανάδειξη περιοχών ιδιαίτερου φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, αποτέλεσε το αντικείμενο της ημερίδας «Διαδίκτυο και νέα μέσα για την προβολή και ανάδειξη προστατευόμενων περιοχών» που πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, τη Δευτέρα 27 Σεπτεμβρίου 2021 (10.00 - 13.30). Η ημερίδα διοργανώθηκε από το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας/Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ), στο πλαίσιο του έργου «Προβολή και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας» που χρηματοδοτείται

από το Πράσινο Ταμείο (Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ 2020» - Άξονας Προτεραιότητας ΑΠ. 1: Δράσεις Διατήρησης της Βιοποικιλότητας).

27 Σεπτεμβρίου 2021

Ώρα 10:00 - 13:30

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ-ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

ΣΠΑ
14-2020
ανάπτυξη - αλληλεγγύη

Φορέας διαχείρισης Δρυμού Σαμαριάς - Δ. Κρήτης

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (ΦΔΕΔΣ) συστάθηκε βάσει του Άρθρου 13 του Ν. 3044/2002, με περιοχική αρμοδιότητας το Εθνικό Πάρκο Λευκών Ορέων. Η λειτουργία του ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2008 με

την πρόσληψη του πρώτου προσωπικού και την έναρξη υλοποίησης του Έργου «Διαχείριση και Λειτουργία Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς».

Με το Ν4519/2018 ο ΦΔΕΔΣ μετονομάστηκε σε Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς- Δυτικής Κρήτης (ΦΔΕΔΣ-ΔΚ) & η περιοχή ευθύνης του επεκτάθηκε σε όλες τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της Π.Ε. Χανίων. Οι αρμοδιότητες του ΦΔΕΔΣ-ΔΚ μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- τη μέριμνα για τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία περιβαλλοντικών στοιχείων και δεδομένων για τις περιοχές ευθύνης του, καθώς και τη συγκρότηση και λειτουργία των σχετικών βάσεων δεδομένων και τεκμηρίωσης,
- την παροχή γνωμοδοτήσεων πριν από την προέγκριση χωροθέτησης και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων έργων και δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στην περιοχή

ευθύνης του

- την ανάληψη εκπόνησης ή εκτέλεσης εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων σχετικών με την περιοχή ευθύνης του, τα οποία προάγουν ή προβάλλουν τους σκοπούς της διαχείρισης του προστατευόμενου αντικειμένου.
- την ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού σε θέματα αναγόμενα στις αρμοδιότητες και σκοπούς του φορέα διαχείρισης, καθώς και στην προστασία της περιοχής ευθύνης του
- την προώθηση και υποστήριξη τοπικών οικονομικών προγραμμάτων.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Γραφεία Φορέα Διαχείρισης

Διεύθυνση: Παλαιά Εθνική
Οδός Χανίων - Κισσάμου,
φανάρια Αγίων Αποστόλων,
έναντι ΣΥΝ.ΚΑ, Χανιά Τ.Κ
73100

Τηλέφωνο επικοινωνίας:
2821045570

φαξ: 2821059777

e-mail: info@samaria.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

